

NFT-teos – yhdistelmä taidetta ja teknologiaa?

29.11.2024

Tämä on ensimmäinen artikkeli kolmen artikkelin sarjassa, jossa analysoidaan tiivistetysti NFT-teosten merkitystä kulttuurikentässä sekä pohditaan NFT-teosten markkinointimahdollisuuksia joidenkin esimerkkien avulla. Artikkelisarja liittyy Luovat Web3-ajassa – LUME-hankkeeseen, joka on Euroopan unionin osarahoittama. Hanke toteutetaan ajalla 1.1.2024–30.6.2026. Toteuttajina ovat Metropolia (päätoteuttaja), Ammattikorkeakoulu Arcada, Humanistinen ammattikorkeakoulu (Humak), Hämeen ammattikorkeakoulu (HAMK) ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu (SeAMK).

NFT-teosten merkitys kulttuurialalla

NFT-teknologian avulla luovien alojen osaajat voivat luoda digitaalisia teoksia, jotka ovat ainutlaatuisia ja omistettavissa. NFT-teos määritellään yleensä digitaaliseksi taideteokseksi, joka on tallennettu lohkoketjuun. NFT käsitteenä tarkoittaa digitaalista aitoustodistusta, jonka digitaalisen teoksen tekijä voi luoda eli mintata digitaalisella alustalla, jossa hän jakaa teostaan. NFT:n suora käännös voisi olla ”ei-vaihtokelpoinen rahake” (Kaspersky, i.a), joka tarkoittaa, että NFT-teosta ei voi osittaa eri ostajille. Sen ostanut taho tai henkilö voi olla varma, että hänen omistamansa digitaalinen teos on aito ja alkuperäinen.

Kulttuurialalla NFT-teokset voivat olla esimerkiksi digitaalisia maalauksia, musiikkikappaleita, videoita tai muita taideteoksia. NFT-teknologia tarjoaakin uuden tavan erilaisten digitaalisten teosten levittämiseen ja omistamiseen. NFT-teosten markkinat ovat laajentuneet sekä kasvavan kilpailun että yleisön kiinnostuksen myötä ja erilaiset alustat tarjoavat taiteilijoille ja luoville tekijöille uusia mahdollisuuksia esitellä ja kaupallistaa teoksiaan. Tämä artikkeli tarkastelee, millaisia alustoja ja markkinapaikkoja NFT-teoksen julkaisuun,

esittämiseen ja levittämiseen on tarjolla.

Vaihtoehtoisia markkinapaikkoja

Jotta NFT-teos pääsee esille olennaisella tavalla ja olennaisissa kanavissa, on ensiksi valittava virtuaalialusta, jossa teos mintataan. Tällaisia alustoja ovat esimerkiksi OpenSea, Decentraland, Rarible, Zora, NiftyGateway, SuperRare ja Foundation.

OpenSea on yksi suurimmista NFT-markkinapaikoista, jolla on erittäin aktiivinen käyttäjäkunta ja siellä on julkaistu laaja valikoima erilaisia NFT-teoksia ja -keräilyesineitä. OpenSea on kuitenkin kokenut monia ulkoisia ja sisäisiä haasteita, ja uusina vahvoina kilpailijoina sen rinnalle ovat nousseet alustat kuten Blur ja MagicEden (Weiss, 2024). NFT-huijausten vuoksi OpenSea-alusta on kehittänyt uusia menetelmiä, joiden avulla alusta estää kopiominttausta sekä antaa teoksen luojille paremmat keinot hallita älysopimuksiaan ja minttauksiaan (Finzer, 2022).

Decentraland sen sijaan tunnetaan enemmänkin interaktiivisena virtuaaliympäristönä, jossa voit ostaa virtuaalimaata ja -kiinteistöjä Decentralandin omalla MANA-valuutalla sekä järjestää erilaisia tapahtumia. Ympäristössä voidaan myös ostaa, myydä ja esitellä NFT-taidetta sekä järjestää taidenäyttelyitä ja -tapahtumia, kuten vuosittainen Decentraland Art Week – aiemmin Metaverse Art Week (Decentraland, i.a.).

Rarible viestii toimivansa NFT-taidetta luovan henkilön kumppanina: alustan toiminta perustuu yhteisöllisyyteen, jossa käyttäjät voivat vaikuttaa alustan kehitykseen ja päätöksentekoon (Rarible, 2024). Rarible-alustalla NFT-taiteilija voi myös julkaista erityyppisiä kokoelmia sekä kustomoida minttaussivustoaan, kuin myös muokata rojaltimaksun suuruutta. Samantyyppisesti toimii myös Zora. Sen viestinnässä korostetaan alustan syntyneen siksi, että taiteilijat ja taiteen tekijät saisivat täyden hallinnan teoksilleen ja niiden jälleenmyynnille (Genesis Block, 2022). Zoraa käyttäen NFT-taiteen tekijä pystyy määrittämään rojaltimaksun sekä keräämään sen jokaisesta jälleenmyynnistä. Lisäksi Zora tarjoaa innovatiivisia työkaluja, kuten Finders Fee, joka palkitsee käyttäjiä, jotka auttavat löytämään ostajia NFT-teoksille.

Nifty Gateway Studio taas on tunnettu suurista taidehuutokaupoistaan ja yhteistyöstään tunnettujen taiteilijoiden kanssa sekä viikottaisista kuratoiduista NFT-julkaisuista (McShane, 2022). Se erottuu muista alustoista, ei vain korkeilla maksuillaan, vaan myös siksi, että se on kustodiaalinen: NFT:t säilytetään Nifty Gatewayn omassa lompakossa, kunnes käyttäjä päättää siirtää ne ulkoiseen lompakkoon. Alusta on myös suunniteltu erityisen käyttäjäystävälliseksi.

SuperRare ja Foundation erottuvat edellämainituista lähinnä siksi, että ne toimivat kutsuperiaatteella, jolloin vain valitut taiteilijat voivat myydä teoksiaan kyseisillä alustoilla. SuperRare erottuu kuratoidulla sisällöllään ja pyrkimyksellään keskittyä huippuluokan taiteeseen (Messari.io, i.a.). Foundation toimii pelkästään huutokauppaperiaatteella, pyrkien houkuttelemaan vakavasti otettavia keräilijöitä (Goodman, 2022).

Lopuksi

Jokaisella alustalla on omat vahvuutensa ja kohdeyleisönsä, joten NFT-teosten tekijän kannattaa valita alusta, joka parhaiten tavoittaa oikeat kohderyhmät. Onkin tärkeää tehdä, kuten Riley (2023) toteaa: ”Spend time exploring these marketplaces, visiting artist profiles, and understanding the overall community vibe before making a decision.”

On yhä tärkeämpää, että NFT-teokselle määritellään olennaiset erottuvuustekijät, luodaan yleisöä puhuttelevaa viestintää ja valitaan olennaiset markkinointikanavat. NFT-teos voi menestyä markkinoinnissaan samalla tavoin kuin mikä tahansa muu tuote tai palvelu: keskittymällä esimerkiksi erottautumiseen, digitaaliseen markkinointiin ja monikanavaiseen lähestymistapaan. Jatketaan näiden aiheiden käsittelyä artikkelisarjan seuraavissa artikkeleissa.

Satu Lautamäki
yliopettaja, KTT
SeAMK

Kirjoittaja työskentelee yliopettajana, opettaen ja ohjaten opinnäytetöitä kulttuurituotannon amk-tutkinto-ohjelmassa sekä yAMK-tutkinto-ohjelmissa sekä suunnitellen ja toteuttaen tki-hankkeita kulttuurituotannossa ja yhteistyössä muiden alojen kanssa. Osaamisalueita ovat mm. luovien alojen kehittäminen, pk-yrittäjyys, kansainvälisyys, palvelumuotoilu sekä monialainen tuotekehitys.

Lähteet

Decentraland (i.a.). *Decentraland Art Week*. https://decentraland.org/artweek/

Finzer, D. (2022). *Our Efforts to Curb Fraud and Plagiarism – and What’s Next*. Our Efforts to Curb Fraud and Plagiarism – and What’s Next | OpenSea

Genesis Block (2022). *Zora*. https://genesisblockpod.substack.com/p/zora

Goodman, L. (2022). *What is foundation*. https://nftclub.com/foundation-review/

Kaspersky (i.a.). *Mitä NFT:t ovat ja miten ne toimivat*? https://www.kaspersky.fi/resource-center/definitions/what-is-an-nft

McShane, G. (2022). *Nifty Gateway NFT Marketplace: A Beginner’s Guide.*https://www.coindesk.com/learn/nifty-gateway-nft-marketplace-a-beginners-guide/

Messari.io (i.a.). *SuperRare profile*. https://messari.io/project/superrare/profile

Rarible (2024). *Everything You Need To Know About Dropping With Rarible.*https://rarible.com/blog/dropping-with-rarible/

Riley, C. (2023). *How to Sell NFT Art: A Step-by-Step Guide*.

https://www.openmarketcap.com/how-to-sell-nft-art-a-step-by-step-guide/

Weiss, B. (2024). *Sunk cost*. https://www.theverge.com/24161573/opensea-crypto-nfts-workplace-rise-fall